

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Opolu

LOP.411.007.02.2023

Pan Józef Oskwarek
Nadleśniczy
Państwowe Gospodarstwo Leśne
Lasy Państwowe
Nadleśnictwo Nowy Targ
ul. Kowaniec 70
34-400 Nowy Targ

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

R/23/004 - Gospodarka majątkowa i finansowa wybranych jednostek organizacyjnych Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Nowy Targ ¹ , ul. Kowaniec 70, 34-400 Nowy Targ
Kierownik jednostki kontrolowanej	Józef Oskwarek, Nadleśniczy Nadleśnictwa ² , od 31 sierpnia 2021 r. Poprzednio funkcję Nadleśniczego w okresie objętym kontrolą pełnił Roman Latoń
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonywanie zadań związanych ze sporządzaniem planów urządzania lasu 2. Wykonywanie zadań związanych ze sprzedażą pozyskanego drewna 3. Gospodarowanie majątkiem 4. Gospodarowanie środkami finansowymi oraz środkami funduszu leśnego
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2020 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Opolu
Kontrolerzy	1. Marcin Blajda, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LOP/104/2023 z 6 grudnia 2023 r. 2. Małgorzata Kram, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOP/107/2023 z 6 grudnia 2023 r.

(akta kontroli str. 1-2)

---

¹ Dalej: Nadleśnictwo.

² Dalej: Nadleśniczy.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W kontrolowanej jednostce rzetelnie prowadzono działania zmierzające do opracowania Planu Urządzenia Lasu na lata 2020-2029, które umożliwiły prowadzenie gospodarki leśnej w Nadleśnictwie do momentu jego ostatecznego zatwierdzenia przez Ministra Klimatu i Środowiska 30 czerwca 2021 r. Sprzedaż drewna - w zakresie objętym kontrolą - była dokonywana zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, a jego nabywcami, w znaczącej większości, byli lokalni przedsiębiorcy.

Nadleśnictwo dysponowało majątkiem trwałym zgodnie z interesem ekonomicznym. Zapewniło też bieżące utrzymanie i dokonywanie okresowych kontroli stanu technicznego budynków. Jednak objęte weryfikacją książki dwóch obiektów nie były prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Co do zasady prawidłowo wykonywane były zadania dotyczące dofinansowania lokalnych inwestycji i remontów infrastruktury drogowej. W jednym przypadku, zrealizowana z wykorzystaniem środków funduszu leśnego inwestycja drogowa nie zapewniła nieograniczonego dostępu do terenów leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia brak podejmowania działań na rzecz weryfikacji celowości organizacji w 2023 r. wydarzeń o charakterze promocyjno-edukacyjnym, na które w ramach współpracy z innymi jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, przeznaczono ponad 770 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Wykonywanie zadań związanych ze sporządzaniem planów urządzania lasu

Opis stanu faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą obowiązywał *Plan Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa Nowy Targ na lata 2020-2029*⁶ zatwierdzony⁷ przez Ministra Klimatu i Środowiska 30 czerwca 2021 r. Projekt PUL (wraz z Programem Ochrony Przyrody⁸, Prognozą oddziaływania projektu PUL na środowisko z mapą obszarów chronionych i funkcji lasu oraz mapą siedlisk przyrodniczych gatunków natorowych⁹) został przekazany Nadleśnictwu przez Regionalną Dyрекję Lasów Państwowych w Krakowie¹⁰ w dniu 21 kwietnia 2021 r. Dokumentację tą uprzednio zaopiniował (bez uwag) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Krakowie¹¹ i Małopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Krakowie. Do Nadleśnictwa przekazany został również Plan

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁶ Dalej: PUL.

⁷ Przy piśmie DLŁ-WGL.8100.12.2021 z 30 czerwca 2021 r.

⁸ Dalej: POP.

⁹ Dalej: Prognoza oddziaływania projektu PUL na środowisko.

¹⁰ Dalej: RDLP w Krakowie.

¹¹ Dalej: RDOŚ.

zagospodarowania lasu zawierający wykaz projektowanych etatów cięć rębnych¹² i przedrębnych¹³ w podziale na poszczególne oddziały leśne oraz zadań z zakresu hodowli lasu.

(akta kontroli: 8-266)

Przyjęcie założeń do sporządzenia projektu PUL wraz z POP i Prognozą oddziaływania projektu PUL na środowisko nastąpiło 5 października 2017 r. podczas posiedzenia Komisji Założeń Planu¹⁴. W skład tej komisji wchodził przedstawiciel m.in.: Nadleśnictwa, RDLP w Krakowie, Gorczańskiego i Babiogórskiego Parku Narodowego, jednostek samorządu terytorialnego¹⁵ oraz RDOŚ.

Końcowe ustalenia w sprawie organizacji prac urzędniowych zostały dokonane 14 stycznia 2020 r., podczas Narady Techniczno-Gospodarczej. W naradzie tej uczestniczyli przedstawiciele m.in.: Nadleśnictwa, RDLP w Krakowie, wykonawcy projektu PUL, Gorczańskiego i Babiogórskiego Parku Narodowego, jednostek samorządu terytorialnego¹⁶ oraz RDOŚ. Uczestnicy tej narady stwierdzili, że projekt PUL wraz z POP został sporządzony zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach¹⁷ oraz wytycznymi KZP, a w Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko uwzględniono dokumenty dotyczące form ochrony przyrody występujących na terenie Nadleśnictwa. Wskazano też, że projekt PUL wpłynie pozytywnie na tzw. *przedmioty ochrony* i integralność Obszarów *Natura 2000* położonych na gruntach Nadleśnictwa i w ich sąsiedztwie.

Limit pozyskania drewna w okresie obowiązywania PUL przyjęto na poziomie 300 031 m³ netto.

(akta kontroli: 63-122)

1.2. W latach 2020-2021 (do 30 czerwca), tj. przez zatwierdzeniem PUL, gospodarka leśna, o której mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o lasach, zgodnie z wyjaśnieniami Nadleśniczego¹⁸, prowadzona była na podstawie projektu tego planu. Obejmowała ona m.in. pozyskanie drewna z gruntów (oddziałów leśnych¹⁹) leśnictwa Stańcowa, będących w zasięgu Obszaru *Natura 2000* Babia Góra²⁰ oraz oddziałów leśnych²¹ w zasięgu dwóch Obszarów *Natura 2000* Torfowiska Orawsko-Nowotarskie²². Prace te były prowadzone na podstawie polecenia wydanego przez Nadleśniczego, który wyjaśnił, że (...) *Zadania wynikające z PUL (...) zostały przeniesione do bazy SILP²³ Nadleśnictwa w 2020 r.²⁴, a zadania na pierwszy rok obowiązywania planu zostały uzgodnione rok przed przystąpieniem do jego realizacji. W okresie 2020-2021 Nadleśnictwo dysponowało wersjami cyfrowymi dokumentacji planu urządzenia lasu*

¹² Etat cięć rębnych – ilość drewna zaprojektowana do pozyskania w drzewostanach przeznaczonych do użytkowania rębego jako maksymalna wielkość pozyskania.

¹³ Etat cięć przedrębnych – obligatoryjna, minimalna powierzchnia cięć pielęgnacyjnych w użytkowaniu przedrębnym przewidziana do wykonania i wyrażona szacunkowo w m³.

¹⁴ Dalej: KZP.

¹⁵ Urzędu Gminy Rabka-Zdrój, Urzędu Gminy Jabłonka, Starostwa Powiatowego w Nowym Targu.

¹⁶ Urząd Miasta Nowy Targ, Urząd Gminy Lipnica Wielka, Urząd Gminy Kościelisko.

¹⁷ Dz. U. z 2024 r. poz. 530.

¹⁸ Sprawującego funkcję leśniczego w Leśnictwie Stańcowa do 30 sierpnia 2021 r.

¹⁹ Oddziały leśne nr 232-249, 255l, 255m. Przykładowo zgodnie z rejestrem odebranego drewna nr 7/202208136/5074 z 12 grudnia 2022 r. z oddziałów leśnych nr 239b oraz 248a pozyskano drewno świerkowe sortyment S2A i S4 oraz WC0.

²⁰ Przedmiotem ochrony w obszarze *Natura 2000* Babia Góra (PLB120011) są gatunki wymienione w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz. Urz. WE L 206 z 22.7.1992, str. 7 ze zm. – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne rozdz. 15, t. 2, str. 102).

²¹ Oddziały leśne nr 107-111 oraz 269-271. W latach 2020-2023 z oddziału leśnego nr 270 pozyskano łącznie 259,15 m³, a z oddziału leśnego nr 271 - 10,75 m³.

²² PLB120007 (ostoja ptasia) oraz PLH120016 (ostoja siedliskowa).

²³ System Informatyczny Lasów Państwowych.

²⁴ Import nowej bazy PUL do bazy LAS w SILP Nadleśnictwa nastąpił 12 lutego 2020 r.

oraz wydrukami roboczymi dokumentacji (...) Zalecenia zawarte w Prognozie oddziaływania projektu PUL na środowisko w zakresie ochrony przyrody realizowane były poprzez informowanie pracowników ZUL²⁵ o występowaniu i lokalizacji przedmiotów ochrony, drzew dziuplastych oraz drzew z zasiedlonymi gniazdami oraz przez ich wskazanie podczas wizji terenowej. Dodatkowo zabroniono wykonawcy realizacji prac w okresie godowym, lęgowym i wodzenia młodych.

(akta kontroli: 421-460)

W latach 2020-2023 w Nadleśnictwie sporządzane były roczne plany (wnioski) cięć w podziale na użytkowanie rębne oraz przedrębne. W planach tych przewidziano do pozyskania w 2020 r. 35 804 m³, a w latach 2021-2023 od 29 876 m³ do 30 057 m³ drewna.

W Nadleśnictwie sporządzano również plany sprzedaży drewna w ujęciu ilościowym i wartościowym. Plany te uwzględniały poszczególne sortymenty (np. wielkowymiarowe, średniowymiarowe)²⁶, gatunek drewna oraz pule przewidziane na poszczególne procedury sprzedaży drewna, tj.: ofertową²⁷, techniczną²⁸, detaliczną oraz na potrzeby własne. W okresie objętym kontrolą na pulę ofertową przeznaczano od 77,22% do 83,28% drewna w ujęciu ilościowym, na pulę techniczną – od 3,78% do 8,99%, a na pulę detaliczną – od 12,57% do 16,65%.

W planie sprzedaży drewna na 2020 r. przewidziano sprzedaż na poziomie 36 239 m³, a w kolejnych latach od 30 135 m³ do 30 307 m³. Wartość sprzedaży drewna (bez drewna przeznaczonego na potrzeby własne) wykazana w planach sprzedaży za lata 2021-2023 była spójna z wartością sprzedaży wykazaną w planach finansowo-gospodarczych Nadleśnictwa. Wynosiła ona odpowiednio 7 169,1 tys. zł, 9 956,7 tys. zł oraz 10 322,2 tys. zł.

(akta kontroli: 267-375)

W Nadleśnictwie w latach 2020-2022 wzrastało pozyskanie drewna, z poziomu 28 526 m³ do 30 463 m³. W 2023 r. pozyskano natomiast 27 873 m³ drewna.

W 2022 r. pozyskanie było większe o 608 m³ od wartości planowanej (wniosku cięć), co Nadleśniczy wyjaśnił następująco: *Plany pozyskania drewna są tworzone na bazie prac terenowych z odpowiednim wyprzedzeniem w stosunku do roku ich obowiązywania mianowicie już w czerwcu roku poprzedzającego tworzony jest plan. W Nadleśnictwie Nowy Targ pozyskanie drewna determinowane jest głównie przez występujące szkody od kornika drukarza. (...) Rok 2020 był rokiem, w którym Nadleśnictwo nie posiadało jeszcze zatwierdzonego PUL-u, więc plan pozyskania został utworzony w orientacyjnej wysokości, jednak wykonanie nie przekroczyło średniorocznych wartości nowo wchodzącego PUL. Również był to rok pandemii, gdzie klienci zwlekali z odbiorem drewna, jak i Nadleśnictwo miało opóźnienie w pozyskaniu z powodu braku rozstrzygnięcia przetargów co sygnalizowane jest w piśmie do RDLP (...). Nadleśnictwo zwróciło się w 2022 r. do RDLP w Krakowie o zwiększenie pozyskania drewna w stosunku do ilości zaplanowanych o 600 m³ (...) i uzyskało akceptację zwiększonego pozyskania drewna (...).*

²⁵ Tj. zakładu usług leśnych.

²⁶ Określone w zarządzeniu nr 42 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 czerwca 2021 r. w sprawie zasad ewidencji przychodu i rozchodu drewna w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych (Biul. Inf. Lasów Państwowych Nr 7, poz. 72, ze zm.).

²⁷ Przeznaczona do sprzedaży w ramach dwóch procedur przewidzianych dla przedsiębiorców, tj.: sprzedaż ofertowa w Portalu Leśno-Drzewnym oraz systemowe aukcje internetowe w aplikacji e-drewno.

²⁸ Przeznaczona do sprzedaży w ramach aukcji internetowych w aplikacji e-drewno.

Nadleśnictwo Nowy Targ wyjaśnia też, że PUL obowiązuje w okresie 10-lecia i wskazówki w nim zawarte Nadleśnictwo realizuje również w okresie 10-lecia, co nie powoduje idealnie równego rozłożenia pozyskanych mas w każdym roku.

(akta kontroli: 482-493)

W okresie 2020-2023 z tytułu sprzedaży drewna uzyskano przychody odpowiednio w kwotach 7 023,2 tys. zł, 7 922,1 tys. zł, 11 524,7 tys. zł oraz 10 368,1 tys. zł.

(akta kontroli: 386)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W kontrolowanej jednostce rzetelnie podejmowano działania zmierzające do opracowania Planu Urządzenia Lasu na lata 2020-2029, a prowadzona przez Nadleśnictwo gospodarka leśna - w objętym weryfikacją zakresie - odpowiadała założeniom tego dokumentu.

OBSZAR

2. Wykonywanie zadań związanych ze sprzedażą pozyskanego drewna

Opis stanu
faktycznego

2.1. W latach 2020-2022 sprzedaż drewna²⁹ w ramach ofertowej procedury sprzedaży drewna kształtowała się na poziomie od 25 316 m³ do 25 747 m³, a w ramach sprzedaży detalicznej³⁰ wzrastała z poziomu 3 345 m³ do 5 419 m³. W 2023 r. zmniejszyła się sprzedaż zarówno w ramach ofertowej procedury (22 321 m³), jak również detalicznej (4 758 m³).

Z tytułu sprzedaży drewna w ramach puli ofertowej oraz detalicznej Nadleśnictwo uzyskało przychody w łącznych kwotach odpowiednio: w 2020 r. - 6 590,7 tys. zł oraz 432,4 tys. zł, w 2021 r. - 7 270,2 tys. zł oraz 651,5 tys. zł, w 2022 r. - 10 807,1 tys. zł oraz 687,3 tys. zł, a w roku 2023 - 9 608,6 tys. zł oraz 659 tys. zł.

(akta kontroli: 303-375)

Największy udział w sprzedaży w ramach puli ofertowej stanowiło świerkowe drewno wielkowymiarowe (np. SW WC0, SW WD)³¹. Sprzedaż tego drewna kształtowała się na poziomie od 34%³² do 59%³³ ogółem sprzedaży w ujęciu ilościowym.

Zgodnie z zasadami wynikającymi z § 6 ust. 1 lit. a zarządzenia nr 68 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 12 listopada 2019 r. w sprawie zasad sprzedaży drewna w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe na lata 2020-2021, oferta powinna być podzielona w proporcji 80% (poprzez Portal Leśno-Drzewny³⁴) oraz 20% (poprzez aplikację *e-drewno*). W 2020 r. na Portalu Leśno-Drzewnym oraz w ramach systemowej aukcji w aplikacji *e-drewno* wystawiono odpowiednio 77% i 7% wielkowymiarowego drewna świerkowego, a w 2021 r. – 80% i 12% takiego drewna.

W powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że *Nadleśnictwo (...) na rok 2020 do PLD wystawiło do sprzedaży ogółem 22 151 m³, co stanowiło 80% puli drewna zaplanowanej do sprzedaży w tym portalu pomniejszonej o tzw. „przypis” w ilości 230 m³ drewna (obejmujący obowiązujący w 2019 r. regulamin sprzedaży w Portalu*

²⁹ Zgodnie z kierunkiem 13 (sprzedaż na umowy do klientów krajowych) określonym w zarządzeniu w sprawie zasad ewidencji rozchodu i przychodu drewna w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych.

³⁰ Zgodnie z kierunkiem 17 (sprzedaż na podstawie cennika sprzedaży detalicznej) ww. zasad.

³¹ Zgodnie z podziałem surowca drzewnego określonego w zarządzeniu w sprawie zasad ewidencji rozchodu i przychodu drewna w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych.

³² 7 560 m³ spośród 22 322 m³ w 2023 r.

³³ 15 012 m³ spośród 25 400 m³ w 2020 r.

³⁴ Dalej również PL-D.

Leśno-Drzewnym) po licytacjach z 2019 r. Nadleśnictwo (...) informowało RDLP w Krakowie, w związku ze zmianami w dynamice rozwoju populacji kornika (dotyczy głównie świerka), o niewykonaniu planu pozyskania drewna w ilości około 9 000 m³, co spowodowało zagrożenie niewykonania umów, konieczność zmiany kierunków ich sprzedaży, jak również przeniesienie ich realizacji na rok 2020. Czynniki te spowodowały zmianę w układzie sortymentowym gatunków wystawianych do sprzedaży w PLD i aplikacji E-drewno jednak w ilościach ogółem zgodnych z obowiązującymi zarządzeniami (...). Na drugie półrocze 2020 r. Nadleśnictwo (...) zgłosiło do RDLP Kraków, w związku z opóźnieniem w pozyskaniu i odbiorze drewna, a co za tym idzie brakiem masy do sprzedaży, ilość drewna na II półrocze 700 m³ S2AP Św. Akceptację takiej ilości do sprzedaży w II półroczu 2020 r. uzyskano 29.04.2020 r. (...) Ogółem masa całego drewna wystawiona w aplikacji e-drewno systemowe w 2021 r. zapewniała 20% surowca zgodnie z zarządzeniem.

(akta kontroli: 303-375, 483-493)

Kontrolą objęto dokumentację sprzedaży w latach 2020-2023 44 333 m³ wielkowymiarowego drewna świerkowego. Sprzedaż dokonana została za pośrednictwem PL-D, a przychody z tego tytułu wyniosły łącznie 16 591,4 tys. zł. Ponad 75% tego drewna zostało odebranych przez dziewięciu lokalnych przedsiębiorców³⁵, których przeważająca działalność, wg PKD obejmowała: produkcję opakowań drewnianych, produkcję pozostałych wyrobów stolarskich i ciesielskich dla budownictwa oraz produkcję wyrobów tartacznych.

Przed dopuszczeniem do sprzedaży ofertowej drewna Nadleśnictwo weryfikowało, czy podmioty zamierzające dokonać zakupu drewna spełniały warunki określone w § 2 ust. 1 Regulaminu sprzedaży w Portalu Leśno-Drzewnym, w tym dotyczące braku zaległości w płatnościach na rzecz Lasów Państwowych oraz dokonania wpłaty wymaganego wadium.

(akta kontroli: 396-420)

W okresie objętym kontrolą Nadleśniczy nie organizował aukcji, submisji oraz negocjacji handlowych sprzedaży drewna.

(akta kontroli: 267-298)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Podejmowane w Nadleśnictwie działania umożliwiły realizację procesu sprzedaży pozyskanego drewna. Sprzedaż drewna - zakresie objętym kontrolą - była dokonywana zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi, a jego nabywcami, w znaczącej większości, byli lokalni przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą w branży drzewnej.

³⁵ Z siedzibą w miejscowościach: Jabłonka, Spytkowice, Czarny Dunajec, Pcim, Piekienik, Kasinka Mała, Bystra-Sidzina, Raba Niżna.

3. Gospodarowanie majątkiem

3.1. W latach objętych kontrolą Nadleśnictwo osiągało zysk brutto na poziomie od 47,4 tys. zł³⁶ do 2 270,8 tys. zł³⁷.

Łączna wartość netto aktywów trwałych³⁸ Nadleśnictwa wynosiła 26 937 tys. zł w 2020 r.³⁹, 27 047 tys. zł⁴⁰ w 2021 r., 29 160 tys. zł w 2022 r.⁴¹ i 34 457 tys. zł w 2023 r.⁴² Główną pozycję rzeczowych aktywów trwałych na koniec 2020 r. stanowiły budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (24 616 tys. zł, tj. 91,3% rzeczowych aktywów trwałych), a udział pozostałych grup aktywów trwałych kształtował się na poziomie poniżej 9%. Główną pozycję rzeczowych aktywów trwałych, według stanu na 31 grudnia 2023 r., stanowiły budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej (26 929 tys. zł, tj. 78,1% rzeczowych aktywów trwałych), grunty (5 116 tys. zł, tj. 14,8 %) oraz pozostałe grupy środków trwałych (poniżej 8%).

Według stanu na 31 grudnia 2020 r., Nadleśnictwo gospodarowało gruntami o łącznej powierzchni 5 226,34 ha (o wartości 164 495 tys. zł), z tego: 5 211,24 ha (99,71%) stanowiły lasy, 13,61 ha (0,26%) – użytki rolne oraz 1,49 ha (0,03%) – pozostałe grunty⁴³. Według stanu na 31 grudnia 2023 r. powierzchnia gruntów będąca w nieodpłatnym zarządzie Nadleśnictwa wyniosła 5 239,62 ha, w tym powierzchnia lasów 5 224,43 ha. Wartość tych nieruchomości⁴⁴ wykazana w ewidencji pozabilansowej wyniosła 280 373 641,31 zł.

NIK wskazuje, że Nadleśnictwo w bilansie nie wykazuje w sposób kompletny wszystkich posiadanych gruntów i lasów. Zniekształca to obraz sytuacji majątkowo – finansowej Nadleśnictwa, bowiem w sprawozdaniu tym nie jest ujawniony pełny majątek Skarbu Państwa, na którym Nadleśnictwo prowadzi działalność osiągając przychody oraz zyski.

(akta kontroli: 1296-1298, 1417-1427, 1479-1484, 1492, 1547-1618, 1725-1792, 1925-1926)

Badanie prawidłowości prowadzenia ksiąg rachunkowych przeprowadzono na próbie 24 zapisów (zdarzeń), dotyczących rachunków kosztów podróży z lat objętych kontrolą, o łącznej wartości 3 724,12 zł⁴⁵. Badanie wykazało, że zdarzenia, w tym operacje gospodarcze, podlegające księgowaniu zostały poprawnie ujęte w księgach rachunkowych, na odpowiednich kontach, zgodnie z ich treścią ekonomiczną, we właściwym okresie sprawozdawczym oraz prawidłowo udokumentowane. Dowody księgowe stanowiące podstawę zapisów odpowiadały wymogom ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴⁶ oraz zawierały potwierdzenie przeprowadzenia kontroli pod względem formalnym i merytorycznym oraz wskazanie okresu, którego dotyczyły. Posiadały podpisy stwierdzające ich zakwalifikowanie do

³⁶ W 2020 r.

³⁷ Na 30 listopada 2023 r.

³⁸ Grunty; budynki, lokale, i obiekty inżynierii lądowej i wodnej; urządzenia techniczne i maszyny; środki transportu; inne środki trwałe oraz środki trwałe w budowie.

³⁹ W tym 26 826 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 111 tys. zł. wartości niematerialne i prawne (dalej: WNiP).

⁴⁰ W tym 26 918 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 129 tys. zł WNiP.

⁴¹ W tym 29 010 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 150 tys. zł WNiP.

⁴² W tym 34 284 tys. zł rzeczowe aktywa trwałe i 173 tys. zł WNiP.

⁴³ Nieużytki, wody, tereny różne, grunty zabudowane i zurbanizowane, pozostałe grunty nieleśne.

⁴⁴ Wartość ustalona według metody określonej w zarządzeniu nr 26 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 20 maja 2010 r. w sprawie ustalania wartości lasów i gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa, pozostających w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (Biul. Inf. Lasów Państwowych Nr 6, poz. 65), ujęta w ewidencji pozabilansowej.

⁴⁵ Tj. zapisów o najwyższych wartościach, wybranych z obrotów kont zespołu „0”.

⁴⁶ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, ze zm.

ujęcia w księgach oraz dekretację, z uwzględnieniem zapisu art. 21 ust. 1a pkt 2 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 1648-1663, 1664-1690)

Nadleśnictwo w latach 2020-2023 nie realizowało inwestycji polegających na budowie nowych obiektów. Według stanu na 1 stycznia 2020 r. Nadleśnictwo zarządzało 45 budynkami i lokalami, a na koniec grudnia 2023 r. – liczba ta zwiększyła się do 50, z uwagi na wydzielenie:

- w budynku leśniczówki Beskid (nr inw. 110/19) - mieszkania leśniczego oraz kancelarii leśnictwa Beskid;
- w budynku administracyjnym nadleśnictwa (nr. inw. 105/5) - pomieszczenia biurowego;
- w budynku gospodarczym leśniczówki Stańcowa (nr inw. 108/36) przebudowanym w 2020 r. - kancelarii leśnictwa oraz pomieszczenia gospodarczego;
- w 2022 r. oddano do użytku kancelarię podwójną leśnictw Bór i Gorce (nr. inw. 105/6).

Szczegółowej kontroli poddano dokumentację dwóch budynków o największej powierzchni (poza budynkiem ośrodka szkoleniowego OEL Leśnik)⁴⁷. Dla obu budynków 16 września 1999 r. zostały założone książki obiektu budowlanego. Oba budynki były poddawane obowiązkowym kontrolom stanu technicznego, a protokoły z tych kontroli przechowywano w odrębnych segregatorach (nie były załączane do książek obiektu budowlanego). W książkach zamieszczono adnotacje o sporządzeniu danego protokołu.

W trakcie przeprowadzonych oględzin ww. nieruchomości stwierdzono, że funkcja obu obiektów była odmienna od wskazanej w książce obiektu budowlanego. I tak, w przypadku obiektu 110/7 w dokumentacji przewidziano funkcję biurowo-mieszkalną, a budynek wykorzystywany był w pełni na potrzeby biurowe, a dla budynku 110/17 przewidziano funkcję mieszkalną, natomiast budynek pełnił funkcję mieszkalno-biurową. Powyższe rozbieżności, jak również braki i uchybienia dotyczące prowadzenia tej dokumentacji opisane zostały w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

W obu przypadkach obiekty budowlane były utrzymane w należytym stanie technicznym i estetycznym, a ich otoczenie było uporządkowane i nie nosiło śladów zalewania wodami opadowymi.

Oba budynki nie posiadały udogodnień dla osób z ograniczeniami ruchowymi.

(akta kontroli: 1234-1249, 1250, 1252, 1414-1416, 1443-1457, 1492, 1692-1700, 1794-1832)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo, na podstawie zawartych umów najmu lub dzierżawy, udostępniało osobom trzecim posiadany majątek, obejmujący powierzchnie lasów, grunty oraz lokale mieszkalne. Z tego tytułu jednostka ta uzyskiwała przychody w łącznej kwocie 501 tys. zł, w tym 85,2 tys. zł z wynajmu nieruchomości dla pracowników Nadleśnictwa, którym nie przysługiwało prawo do bezpłatnego użytkowania lokali mieszkalnych (na podstawie siedmiu umów) oraz 94,1 tys. zł z tytułu dzierżawy gruntów i budynków na cele agroturystyki (cztery umowy). W każdym z tych ww. przypadków Nadleśnictwo uzyskało zgodę Dyrektora RDLP w Krakowie na zawarcie umowy.

W okresie objętym kontrolą obowiązywało również dziewięć umów, na podstawie których Nadleśnictwo dysponowało nieruchomościami należącymi do innych podmiotów⁴⁸. Były one wykorzystywane na potrzeby własne jednostki oraz zgodnie

⁴⁷ Obiekt nr inw. 110/7 (ul. Kowaniec) oraz nr 110/17 (Rabka-Zdrój).

⁴⁸ Celem zawartych umów było udostępnienie gruntów, na których można składować drewno oraz utrzymanie przejezdności dróg leśnych.

z przeznaczeniem wynikającym z zawartych umów. Z tego tytułu w okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo wydatkowało łącznie 40 tys. zł.

(akta kontroli: 1705-1710, 1794-1800, 1818-1824)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo nie dokonywało sprzedaży lokali mieszkalnych, budynków lub gruntów. W Nadleśnictwie obowiązywał *Program gospodarowania zasobami lokalowymi Nadleśnictwa Nowy Targ na lata 2023-2035*⁴⁹, zatwierdzony przez Dyrektora RDLP w Krakowie⁵⁰. Program ten nie przewidywał sprzedaży lokali w 2023 r.

W latach 2020-2023 w Nadleśnictwie nie wystąpiły przypadki żądania zwrotu bonifikaty udzielonej nabywcy lokalu, na podstawie art. 40a ust. 5b ustawy o lasach, tj. w związku ze zbyciem lokalu przed upływem pięciu lat lub wykorzystania go na inne cele niż mieszkalne.

(akta kontroli: 1233, 1250, 1254-1413, 1927-1928)

W planach inwestycyjnych Nadleśnictwa na lata 2020-2023 przewidziano 50 zadań inwestycyjnych. I tak:

- na 2020 r. zaplanowano osiem zadań o łącznej wartości 931,6 tys. zł, z czego zrealizowano cztery na kwotę 35,9 tys. zł netto (3,8% planu), w tym jedno zadanie z 2019 r. (INW/2019/16), ponadto ze względu na pilniejsze potrzeby na zadania inwestycyjne, które nie zostały ujęte w planie wydatkowano łącznie 25,5 tys. zł;
- na 2021 r. zaplanowano siedem zadań inwestycyjnych o łącznej wartości 1 520,6 tys. zł, z czego zrealizowano pięć na kwotę 679,9 tys. zł (44,7 % planu); w tym kontynuowano jedno zadanie inwestycyjne (INW/2019/16) z 2019 r. na kwotę 225,2 tys. zł;
- na 2022 r. zaplanowano 16 zadań inwestycyjnych o łącznej wartości 1 783,8 tys. zł, z czego zrealizowano 13 na kwotę 1 463,3 tys. zł (82,0% planu), w tym kontynuowano zadania: z 2021 r. (INW/2020/6) na kwotę 964,9 tys. zł, z 2018 r. (INW/2019/4) - 10,4 tys. zł oraz z 2021 r. (INW/2020/9) - 5,3 tys. zł; ze względu na wystąpienie pilnych potrzeb, na zakupy nieujęte w planie inwestycyjnym wydatkowano 144,4 tys. zł (zakup Quada INW/2023/1 i urządzenia drukująco-skanującego);
- na 2023 r. zaplanowano 19 zadań inwestycyjnych o łącznej wartości 1 628,0 tys. zł, z czego zrealizowano 16 na kwotę 1 225,7 tys. zł (75,3% planu); ze względu na wystąpienie pilnych potrzeb, na zakupy nieujęte w planie inwestycyjnym wydatkowano 4 312,7 tys. zł (zakup gruntów⁵¹ oraz oprogramowania).

(akta kontroli: 1200-1226, 1250, 1252, 1296-1413)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo posiadało dwa samochody ciężarowe (terenowe)⁵². W jednostce tej obowiązywały wewnętrzne procedury użytkowania i korzystania przez pracowników z pojazdów służbowych.

W okresie objętym kontrolą ponoszono zwykłe koszty eksploatacji, tj. obejmujące zakup paliwa, ubezpieczenia i przeglądy w kwocie od 20 tys. zł w 2020 r. do 40 tys. zł w 2022 r.

(akta kontroli: 1227-1231, 1234-1249, 1428, 1475, 1711-1724, 1833-1845, 1920-1921, 1927-1928)

⁴⁹ Program zatwierdzony 6 kwietnia 2023 r.

⁵⁰ Program został pozytywnie zaopiniowany przez Związek Leśników Polskich w Rzeczypospolitej Polskiej Zakładową Organizację Związkową w Nadleśnictwie Nowy Targ.

⁵¹ Zakup nieruchomości za kwotę 4 200 tys. zł dokonany w ramach wykonania prawa pierwokupu przewidzianego w art. 37a ustawy o lasach.

⁵² Toyotę Hilux z 2017 r. i 2023 r.

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Zapisy w książkach obiektów budowlanych nr inw. 110/7 oraz nr 110/17 prowadzone były niezgodnie z wymogami określonymi w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 3 lipca 2003 r. w sprawie książki obiektu budowlanego⁵³.

W wyniku badania zapisów w ww. książkach stwierdzono, że karty umieszczone w twardych okładkach nie zostały zabezpieczone w sposób chroniący przed ich usunięciem lub wymianą, pomimo takiego obowiązku wynikającego z § 4 ust. 1 ww. rozporządzenia. Ponadto na stronach nr 3 (dane identyfikacyjne obiektu) nie wskazano roku budowy obiektu oraz błędnie określono aktualną jego funkcję⁵⁴. W obu księgach nie wskazano też numerów ksiąg wieczystych, nr ewidencyjnego gruntów, daty i numeru protokołu odbioru obiektu oraz pozwolenia na użytkowanie, pomimo że ww. dane były wymagane zgodnie z wzorem książki obiektu budowlanego, stanowiącym załącznik do rozporządzenia.

W obu książkach nie uzupełniono także rozdziału III (spis dokumentacji dołączonej do książki obiektu). Ponadto w rozdziale IV (dane techniczne charakteryzujące obiekt) opisy budynku zamieszczono na doklejonej, niepodpisanej i nieprzesnurowanej karcie wypełnionej ołówkiem, tj. w sposób pozwalający na ewentualne dokonywanie zmian zapisów i wymiany kart. Nie wskazano roku budowy lub daty przyjęcia obiektów na stan Nadleśnictwa, a Plan sytuacyjny został zamieszczony na doklejonej karcie, stanowiącej niepodpisany i nieopisany kolorowy wydruk z map leśnych (bez numerów działek ewidencyjnych i przebiegu sieci uzbrojenia terenu - wskazania miejsc „wejścia” sieci/instalacji do budynku).

Wpisy do książki, poza datą i nazwą kontroli okresowej, nie zawierały danych identyfikujących dokument będący przedmiotem wpisu, jak też danych osoby, która dokument wystawiła. W przypadku wskazania w protokole kontroli zakresu robót remontowych, nie odnotowywano daty ich wykonania.

Sekretarz Nadleśnictwa (osoba odpowiedzialna za dokonywanie wpisów) wyjaśnił, że (...) książki obiektów założone zostały w 1999 roku. Brak lub niekompletność wpisów, brak zabezpieczenia przed ingerencją oraz inne przedstawione nieprawidłowości spowodowane były moją niewiedzą (...) Niekompletność danych identyfikacyjnych obiektów wynika w dużej mierze z braku dokumentów (protokołów odbioru, pozwoleń na użytkowanie (...)) Korekty błędów były sporadyczne (...) W przypadku budynku 110/07 brak wpisu o zmianę sposobu użytkowania (...) spowodowany był przeoczeniem. W przypadku budynku 110/17 (...) w celu przejrzystości danych zawartych w książce zapis taki zostanie wprowadzony.

(akta kontroli: 1485-1491, 1793-1817)

OCENA CZĄSTKOWA

Nadleśnictwo zapewniło prawidłowe, bieżące utrzymanie dwóch objętych weryfikacją budynków należących do Nadleśnictwa. Obiekty te były poddawane okresowym kontrolom stanu technicznego, jednak dokumentacja dotycząca tych nieruchomości nie była prowadzona zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami. W Nadleśnictwie nie wystąpiły przypadki zbywania nieruchomości, a umowy stanowiące podstawę udostępnienia osobom trzecim składników majątkowych jednostki, jak też dysponowania majątkiem innych podmiotów przez Nadleśnictwo były prawidłowo realizowane.

⁵³ Dz. U. Nr 120, poz. 1134.

⁵⁴ Obiekt 110/7 w Nowym Targu (główna siedziba Nadleśnictwa) opisano jako budynek biurowo-mieszkalny z funkcją biurowo-mieszkalną, natomiast obiekt 110/17 w Rabce jako budynek mieszkalny z funkcją mieszkaniową. Tymczasem w trakcie oględzin stwierdzono, że pierwszy budynek wykorzystywany był w całości na działalność biurową, a drugi pełnił funkcję mieszkalno-biurową.

4. Gospodarowanie środkami finansowymi oraz środkami funduszu leśnego

Opis stanu
faktycznego

4.1. W okresie objętym kontrolą łączne koszty na podróże służbowe wyniosły 69,67 tys. zł, w tym koszty wyjazdów służbowych kierownictwa - 26,17 tys. zł, służby leśnej - 22,19 tys. zł, a pracowników na stanowiskach nierobotniczych poza służbą leśną - 21,31 tys. zł. W jednostce nie ponoszono wydatków na podróże zagraniczne pracowników.

(akta kontroli: 1429-1442, 1647-1691, 1929)

4.2. W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie obowiązywały cztery umowy na obsługę prawną w zakresie doradztwa podatkowego oraz obsługę zamówień publicznych. Jedna z tych umów⁵⁵ została zawarta, pomimo obowiązywania zawartej uprzednio kompleksowej umowy na obsługę Nadleśnictwa w zakresie prawa zamówień publicznych.

W powyższej sprawie specjalista służby leśnej ds. zamówień i projektów Nadleśnictwa wyjaśnił, że przyczyną zawarcia tej umowy była potrzeba przygotowania kolejnego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi projektowe dotyczące Ośrodka Edukacji Leśnej Leśnik w Zakopanem, gdyż poprzednie postępowanie przygotowywane w ramach współpracy z innym podmiotem zakończyło się bez rozstrzygnięcia.

(akta kontroli: 1825-1832, 1856-1886, 1930)

4.3. W latach 2020-2023 Nadleśnictwo wydatkowało łącznie 14 099,3 tys. zł ze środków funduszu leśnego, w tym 13 883,8 tys. zł (98%) na zadania dotyczące remontu i przebudowy dróg gminnych i powiatowych. Pozostałe środki (2%) zostały wydatkowane m.in. na potrzeby sporządzenia PUL (162,7 tys. zł), ochronę leśnego dziedzictwa kulturowego (32 tys. zł), zakładanie i utrzymanie archiwum klonów (16,7 tys. zł) oraz ochronę kuraków (3,8 tys. zł).

(akta kontroli: 839)

Środki finansowe na zadania dotyczące remontu i przebudowy dróg gminnych i powiatowych zostały poniesione w latach 2022-2023 na podstawie trójstronnych porozumień w sprawie realizacji wspólnego przedsięwzięcia publicznego zawartych przez Nadleśniczego, Dyrektora RDLP w Krakowie oraz Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych. Porozumienia takie przewidziane zostały w zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych w sprawie realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną⁵⁶. Źródłem finansowania⁵⁷ tych wydatków były środki funduszu leśnego przeznaczone dla nadleśnictw na wyrównywanie niedoborów powstających przy realizacji zadań, o których mowa w art. 58 ust. 1 ustawy o lasach.

(akta kontroli: 597-689)

W latach 2022-2023 do Nadleśnictwa zostało złożonych łącznie 17 wniosków o dofinansowanie budowy, przebudowy lub remontu drogowej infrastruktury technicznej⁵⁸. W przypadku dwóch wniosków Gminy Nowy Targ, Nadleśnictwo

⁵⁵ Nr SA.271.3.2023 z 2 sierpnia 2023 r. na świadczenie usług doradczych, konsultingowych i innych z zakresu prawa zamówień publicznych.

⁵⁶ Nr 58 z dnia 7 sierpnia 2018 r., Nr 28 z dnia 24 marca 2022 r. oraz Nr 20 z dnia 10 lutego 2023 r. Dalej: zarządzenie w sprawie wspólnych przedsięwzięć drogowych odpowiednio z 2018 r., 2022 r. oraz 2023 r.

⁵⁷ Źródło finansowania 216 Wyrównanie niedoborów powstałych przy wspomaganiu administracji publicznej – dopłata celowa.

⁵⁸ Pięć wniosków złożyła Gmina Jablonka, cztery Gmina Miasto Nowy Targ, trzy Gmina Nowy Targ, po jednym wniosku gminy Raba Wyżna, Lipnica Wielka, Spytkowice oraz dwa wnioski złożył Powiat Nowotarski.

poinformowało gminę, że objęte wnioskami drogi⁵⁹ nie zostały ujęte w planie Docelowej Sieci Drogowej Nadleśnictwa Nowy Targ⁶⁰ i nie są wykorzystywane przez Lasy Państwowe. Tym samym brak było podstaw do dalszego procedowania tych wniosków. W pozostałych 15 przypadkach Nadleśnictwo sporządziło i przekazało do Dyrektora RDLP w Krakowie wnioski, w których uznało za zasadne dofinansowanie przedsięwzięć drogowych realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego. Pomimo pozytywnej opinii Dyrektora RDLP w Krakowie, Dyrektor Generalny Lasów Państwowych nie zakwalifikował do ujęcia w prowizorium planu finansowo-gospodarczego na 2024 r. pięciu przedsięwzięć objętych ww. wnioskami Nadleśnictwa, w tym czterech przewidzianych do wykonania przez Gminę Miasto Nowy Targ oraz jednego - Gminę Nowy Targ.

W sprawie upowszechnienia informacji o możliwości uzyskania przez jednostki samorządu terytorialnego wsparcia finansowego inwestycji i remontów infrastruktury drogowej, Nadleśniczy wyjaśnił, że nie informowało w formie pisemnej organów administracji samorządowej o możliwości uzyskania takiego dofinansowania. Wyjaśnił też, że *informacje takie były przekazywane podczas bieżących spotkań w urzędach gmin oraz z ich przedstawicielami w Nadleśnictwie.*

(akta kontroli: 501-544, 710-787)

Spośród 10 zaakceptowanych przez Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych wniosków dotyczących wspomagania administracji publicznej dofinansowanych ze środków funduszu leśnego w łącznej kwocie 13 883,8 tys. zł, badaniem kontrolnym objęto dokumentację czterech przedsięwzięć, tj.: a/ *Przebudowa drogi gminnej K360682 w Jabłonce* (647,6 tys. zł), b/ *Przebudowa drogi gminnej K361296 w Chyżnem* (2 675 tys. zł), c/ *Przebudowa dróg gminnych w Lipnicy Małej-Skalnica* (2 200 tys. zł) oraz d/ *Remont drogi gminnej K362471 w miejscowości Lipnica Wielka do leśniczówki w Przywarówce – etap II* (210 tys. zł).

W uzasadnieniach wniosków sporządzonych przez Nadleśnictwo zamieszczone były informacje o przewidywanym potoku ładunków, który zostanie przetransportowany danym odcinkiem drogi w okresie najbliższych lat, z wyjątkiem wniosku dotyczącego drogi do leśniczówki w Przywarówce⁶¹. Ponadto każdorazowo stwierdzano, że:

- objęte przebudową/remontem drogi ujęte są w planie DSD Nadleśnictwa Nowy Targ i udostępniają poszczególne oddziały leśne leśnictwa Stańcowa;
- współfinansowanie zadania zwiększy bezpieczeństwo pożarowe terenów leśnych, poprawi wizerunek Lasów Państwowych wśród lokalnej ludności oraz przyczyni się do umocnienia dobrych relacji z lokalnym samorządem oraz zwiększy dostępność infrastruktury turystycznej w bardzo atrakcyjnym terenie Babia Góra (droga do leśniczówki w Przywarówce).

(akta kontroli: 597-689)

W uzasadnieniu wniosku w sprawie przebudowy drogi gminnej K360682 w Jabłonce Nadleśnictwo wykazało niższą wartość pozyskania drewna (tzw. pozyskanie wg PUL+20) w obszarze objętym oddziaływaniem przebudowywanej drogi niż wynikająca z dokumentacji źródłowej (mapy identyfikacji obiektu stanowiącej element DSD). Różnica wynosiła 5 678 m³ drewna. W powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że *W przypadku drogi K360682 analiza mapowa nie uwzględniła dotychczasowego pozyskania użytków przygodnych. Po przeanalizowaniu danych operatowych Nadleśnictwo stwierdziło, że pozyskanie będzie znacznie niższe od wykazanego*

⁵⁹ Droga gminna K363455 w miejscowości Ostrowsko oraz droga gminna K636587 w miejscowości Waksmund.

⁶⁰ Dalej: DSD.

⁶¹ Zarządzenie w sprawie wspólnych przedsięwzięć drogowych z 2018 r. nie przewidywało wskazywania takich informacji we wnioskach.

potoku ładunków wygenerowanego w analizie mapowej (przyjęto wartość ok 27%) (...).

(akta kontroli: 690-704)

W uzasadnieniu tego wniosku, jak również wniosku dotyczącego przedsięwzięcia *Przebudowa drogi gminnej K361296 w Chyżnem (oddziały leśne 269, 270)* wskazano szacunkową wielkość pozyskania wg PUL+20 odpowiednio w ilości 2 098 m³ oraz 11 906 m³, pomimo tego, że w Planie zagospodarowania lasu nie przewidziano pozysku drewna z tych obszarów⁶².

W powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że *Uzasadnienie wniosków dotyczących wspomagania administracji publicznej w sprawie realizacji wspólnych przedsięwzięć publicznych opiera się każdorazowo na wytycznych w tym zakresie. Instrukcja wypełniania wniosku będąca załącznikiem nr 8, jak i druk uzasadnienia wniosku będący załącznikiem nr 6 do Zarządzenia nr 20 DGLP z 10 lutego 2023 r. narzuca przedstawienie m.in. prognozowanego potoku ładunków na drodze będącej przedmiotem dofinansowania. Analiza ta jest wykonywana automatycznie w systemie SILP WEB w oparciu o mapę docelowej sieci drogowej. Prognoza ta to tzw. PUL+20, a więc dotyczy okresu 30 lat od zatwierdzenia Planu Urządzania Lasu dla Nadleśnictwa. (...) W latach 2020-2023 w oddziałach 267, 268, 270, 271 leśnictwa Stańcowa pozyskano 671,05 m³ drewna. (...).*

(akta kontroli: 690-704)

W ramach realizacji czterech wspólnych przedsięwzięć publicznych objętych badaniem kontrolnym Nadleśnictwo zawarło 12 czerwca 2023 r. z Gminą Jabłonka⁶³ oraz 7 marca 2022 r. z Gminą Lipnica Wielka⁶⁴ umowy, w których określono zasady realizacji i współfinansowania wspólnego przedsięwzięcia publicznego. Celem tych przedsięwzięć miało być osiągnięcie parametrów technicznych poprawiających użytkowanie drogi przez lokalną społeczność oraz umożliwiających przejazd pojazdów świadczących usługi na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej. W umowach określono limit⁶⁵ przeznaczenia środków związanych z funduszem leśnym, jako udział w ujęciu wartościowym i procentowym w szacowanej wartości całkowitej inwestycji. W wyniku analizy dokumentacji rozliczeniowej⁶⁶ tych inwestycji stwierdzono, że wydatków z funduszu leśnego nie przekraczały przewidzianego w umowach limitu.

(akta kontroli: 597-689)

W przypadku każdego z ww. czterech przedsięwzięć, zostały sporządzone protokoły końcowego odbioru robót. Odbiorów dokonywała komisja składająca się z przedstawicieli wykonawcy oraz zamawiającego przy udziale inspektora nadzoru inwestorskiego i przedstawiciela Nadleśnictwa. W protokołach potwierdzono zakończenie robót oraz wskazywano na brak istotnych odstępstw, wad i usterek uniemożliwiających użytkowanie przedmiotowych dróg.

Z informacji uzyskanych od zarządców dróg⁶⁷ w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK wynikało, że: 1/ droga gminna: K360682 w Jabłonce, K361296 w Chyżnem oraz

⁶² Z oddziałów leśnych 268-271. W części B planu Użytki rębne nie zaliczone na etat przewidziano jedynie trzebież późną (TP) na łącznym obszarze 12,39 ha w trzech oddziałach, tj. 268b (3,42 ha), 268c (6,84 ha) oraz 268f (2,13 ha) – bez wykazania orientacyjnej grubizny (m³) do pozyskania.

⁶³ Dotyczących przebudowy drogi gminnej K360682 w Jabłonce (647,6 tys. zł), przebudowy drogi gminnej K361296 w Chyżnem (2 675 tys. zł), przebudowy dróg gminnych w Lipnicy Małej-Skalnica (2 200 tys. zł).

⁶⁴ Dotyczy remontu drogi gminnej K362471 w miejscowości Lipnica Wielka do leśniczówki w Przywarówce – etap II (210 tys. zł).

⁶⁵ Ostateczny udział środków związanych z funduszem leśnym nie może wynieść więcej niż 85% lub 50% kwoty za realizację wspólnego przedsięwzięcia publicznego.

⁶⁶ Faktury VAT wystawione przez wykonawcę robót budowlanych, noty księgowe Gminy Jabłonka, Gminy Lipnica Wielka oraz Nadleśnictwa oraz potwierdzenie dokonanych transakcji.

⁶⁷ Od Wójta Gminy Jabłonka oraz Gminy Lipnica Wielka.

drogi gminne w Lipnicy Małej-Skalnica po wykonanej przebudowie osiągnęły parametry techniczne dla klasy D⁶⁸; 2/ parametry techniczne wszystkich przebudowanych dróg gwarantują przejazd pojazdów świadczących usługi na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej dla Nadleśnictwa.

(akta kontroli: 597-689, 710-722)

W wyniku przeprowadzonych oględzin drogi gminnej K360682 w Jabłonce stwierdzono, że:

- droga posiadała nawierzchnię tłuczniową;
- wjazd na przebudowaną drogę zlokalizowano od strony drogi wojewódzkiej 957, a koniec drogi łączył się z drogą leśną (nr 03-18-0062);
- droga umożliwiała dojazd do terenów Lasów Państwowych (oddział leśny nr 268⁶⁹ leśnictwa Stańcowa) oraz gruntów rolnych i leśnych prywatnych właścicieli, jednakże przebudową nie objęto obiektu nad ciekim wodnym przebiegającym w poprzek drogi, co opisano w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*;
- tablica informująca o dofinansowaniu zadania ze środków funduszu leśnego zlokalizowana została na początkowym odcinku drogi; na tablicy wskazano całkowitą wartość inwestycji w kwocie 761 863,46 zł, w tym 647 583,94 zł ze środków Lasów Państwowych (współfinansowanie).

(akta kontroli: 494-500)

4.4 W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo w ramach współpracy z Centrum Informacyjnym Lasów Państwowych⁷⁰ oraz RDLP w Krakowie, na podstawie zawartych porozumień, współorganizowało wydarzenia promocyjno-edukacyjne.

W latach 2020-2022 w ramach tej współpracy Nadleśnictwo organizowało m.in. coroczne wydarzenie pn. *Poznajmy nasze lasy i ojczystą przyrodę*, w ramach której CILP przekazał Nadleśnictwu na podstawie wystawionych faktur VAT⁷¹ środki finansowe w łącznej kwocie 42 058,31 zł

W następnym roku nastąpił istotny wzrost wydatkowania środków finansowych na takie wydarzenia. Nadleśnictwo w ramach współpracy z CILP oraz RDLP w Krakowie w 2023 r. wystawiło 15 faktur VAT na łączną kwotę 811 211,22 zł (brutto).

(akta kontroli: 840-849)

Badaniem kontrolnym objęto dokumentację wszystkich wydarzeń promocyjno-edukacyjnych zorganizowanych w 2023 r., tj.:

- *Lasy Państwowe kołędują z Małą Armią Janosika* (zorganizowane 15 stycznia 2023 r.; otrzymano z CILP - 99 359,40 zł (brutto)⁷²;
- *Lasy Państwowe kołędują z Golec Orkiestra* (19 styczeń 2023 r.; 128 128,88 zł⁷³);
- finał konkursu *Poznajmy nasze lasy i ojczystą przyrodę* (29 maj 2023 r.; 6 150 zł);
- *Leśny Dzień Dziecka w Rabce-Zdroju* (1 czerwiec 2023 r.; 12 300 zł);
- *Konkurs wiedzy ekologicznej dla najmłodszych* (7 czerwiec 2023 r.; 3 690 zł);
- *Zespół Śląsk łączy regiony* (11 czerwiec 2023 r.; 201 207,63 zł⁷⁴);
- *Piknik Leśny – Przywitanie Lata* (17 czerwiec 2023 r.; 98 400 zł⁷⁵);
- *Święto Pasterskie* (2 lipiec 2023 r.; 3 690 zł);

⁶⁸ Określoną w przepisach rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 24 czerwca 2022 r. w sprawie przepisów techniczno-budowlanych dotyczących dróg publicznych (Dz. U. poz. 1518).

⁶⁹ W latach 2020-2023 z oddziału leśnego nr 268 pozyskano łącznie 181,71 m³ drewna.

⁷⁰ Dalej: CILP.

⁷¹ Nr 200710056 z 23 lipca 2020 r. na kwotę 7 380 zł (brutto), nr 211210022 z 14 grudnia 2021 r. na kwotę 12 106,91 zł, nr 210810165 z 30 sierpnia 2021 r. na kwotę 4 622,56 zł oraz nr 221110112 z 30 listopada 2022 r. na kwotę 17 948,84 zł.

⁷² Faktura nr 230110043 z 31 stycznia 2023 r.

⁷³ Faktura VAT nr 230210010 z 8 lutego 2023 r.

⁷⁴ Faktura VAT nr 230610219 z 30 czerwca 2023 r.

⁷⁵ Faktura VAT nr 230810092 z 21 sierpnia 2023 r.

- XXXI Orawskie Lato (14-16 lipiec 2023 r.; 61 500 zł⁷⁶);
- XXI Święto Borówki (30 lipiec 2023 r.; 61 346,57 zł oraz 3 690 zł);
- dwa pikniki *Drewno surowiec wszechczasów* (6 i 13 sierpień 2023 r.; 117 494,63 zł⁷⁷);
- *Poznajmy swój las* – publikacje medialne; 6 765 zł;
- gra terenowa *Odkrywamy lasy Nadleśnictwa Nowy Targ* (28 listopad 2023 r.; 6 013,11 zł) oraz
- *Choinka dla życia* (15 grudzień 2023 r.; 1 476 zł⁷⁸).

(akta kontroli: 849-861, 1192)

W wyniku analizy dokumentacji rozliczeniowej z CILP⁷⁹ na łączną kwotę 811 211,22 zł stwierdzono, że należności na kwotę 227 488,28 zł wynikające jedynie z dwóch faktur VAT⁸⁰ zostały uregulowane w terminie określonym w porozumieniu (tj. 21 dni od daty otrzymania faktury VAT). Pozostałe środki w wysokości 583 722,94 zł wynikające z 13 faktur VAT zostały przekazane Nadleśnictwu nieterminowo, tj. po upływie od 3 do 157 dni od obowiązującego terminu. I tak, w przypadku wydarzeń:

- finał konkursu *Poznajmy nasze lasy i ojczystą przyrodę* (6 150 zł) zwłoka wyniosła 17 dni⁸¹;
- *Leśny Dzień Dziecka w Rabce-Zdroju* (12 300 zł) – 3 dni⁸²;
- *Konkurs wiedzy ekologicznej dla najmłodszych* (3 690 zł) – 157 dni⁸³;
- *Zespół Śląsk łączy regiony* (201 207,63 zł) – 47 dni⁸⁴;
- *Piknik Leśny – Przywitanie Lata* (98 400 zł) – 7 dni⁸⁵;
- *Święto Pasterskie* (3 690 zł) – 82 dni⁸⁶;
- XXXI Orawskie Lato (61 500 zł) – 94 dni⁸⁷;
- XXI Święto Borówki (61 346,57 zł oraz 3 690 zł) – odpowiednio 126⁸⁸ i 82⁸⁹ dni;
- dwa pikniki *Drewno surowiec wszechczasów* (117 494,63 zł) – 86 dni⁹⁰;
- *Poznajmy swój las* – publikacje medialne (6 765 zł) – 12 dni⁹¹;
- gra terenowa *Odkrywamy lasy Nadleśnictwa Nowy Targ* (6 013,11 zł) – 15 dni⁹²;
- *Choinka dla życia* (1 476 zł) – 10 dni⁹³.

W powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że *W celu terminowego wykonania zobowiązań przez Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, określonych w § 3 ust. 2 porozumień Nadleśnictwo kontaktowało się telefonicznie z pracownikami CILP, w celu ustalenia terminu realizacji zaległych zobowiązań. Nadleśnictwo zostało*

⁷⁶ Faktura VAT nr 230910209 z 30 września 2023 r.

⁷⁷ Faktura VAT nr 230910210 z 30 września 2023 r.

⁷⁸ W przypadku tego wydarzenia nie zostało zawarte porozumienie z CILP. Wydatki zostały poniesione zgodnie z limitem określonym przez Dyrektora RDLP w Krakowie przy piśmie DS.073.104.2023 z 13 grudnia 2023 r.

⁷⁹ Faktury VAT wystawione przez Nadleśnictwo oraz saldo obrotów konta 2002175 Centrum Informacyjne Lasów Państwowych.

⁸⁰ Tj. faktura nr 230110043 z 31 stycznia 2023 r. („Lasy Państwowe kołędują z Małą Armią Janosika”) oraz nr 230210010 z 8 lutego 2023 r. („Lasy Państwowe kołędują z Golec Orkiestra”) zostały zapłacone przez CILP w terminie 21 dni od daty ich wystawienia, tj. odpowiednio 21 lutego 2023 r. oraz 1 marca 2023 r.

⁸¹ Faktura nr 230610075 z 13 czerwca 2023 r. została zapłacona przez CILP 21 lipca 2023 r.

⁸² Faktura nr 230610221 z 30 czerwca 2023 r. została zapłacona przez CILP 24 lipca 2023 r.

⁸³ Faktura nr 230710086 z 17 lipca 2023 r. została zapłacona przez CILP 11 stycznia 2024 r.

⁸⁴ Faktura nr 230610219 z 30 czerwca 2023 r. została zapłacona przez CILP 6 września 2023 r.

⁸⁵ Faktura nr 230810092 z 21 sierpnia 2023 r. została zapłacona przez CILP 18 września 2023 r.

⁸⁶ Faktura nr 230910207 z 30 września 2023 r. została zapłacona przez CILP 11 stycznia 2024 r.

⁸⁷ Faktura nr 230910209 z 30 września 2023 r. została zapłacona przez CILP 24 stycznia 2024 r.

⁸⁸ Faktura nr 230810091 z 21 sierpnia 2023 r. została zapłacona przez CILP 15 stycznia 2024 r.

⁸⁹ Faktura nr 230910208 z 30 września 2023 r. została zapłacona przez CILP 11 stycznia 2024 r.

⁹⁰ Faktura nr 230910208 z 30 września 2023 r. została zapłacona przez CILP 15 stycznia 2024 r.

⁹¹ Faktura nr 231210082 z 20 grudnia 2023 r. została zapłacona przez CILP 22 stycznia 2024 r.

⁹² Faktura nr 231210056 z 14 grudnia 2023 r. została zapłacona przez CILP 19 stycznia 2024 r.

⁹³ Faktura nr 231210077 z 19 grudnia 2023 r. została zapłacona przez CILP 19 stycznia 2024 r.

poinformowane o występujących w CILP opóźnieniach w realizacji płatności, wynikających z dużej ilości zawartych porozumień z innymi jednostkami LP. W dniu 1 grudnia 2023 r. drogą mailową oraz w dniu 11 grudnia 2023 r. drogą telefoniczną Nadleśnictwo zostało poproszone o wystawienie i przesłanie duplikatów faktur wraz z dokumentacją fotograficzną wskazanych wydarzeń, celem uregulowania zaległych zobowiązań, co niezwłocznie uczyniło. Żądana dokumentacja fotograficzna została wysłana do CILP 09.10.2023 r. za pośrednictwem systemu EZD, co potwierdza załączone zdjęcie ekranu z tego systemu. Dodatkowo Nadleśnictwo 15 stycznia 2024 r. drogą mailową poinformowało CILP o zaległych płatnościach z tytułu zawartych zobowiązań.

(akta kontroli: 849, 1192-1199)

W wyniku przeprowadzonego przeglądu dokumentacji ww. wydarzeń stwierdzono, że:

- przedmiotem wszystkich zawartych porozumień z CILP była współpraca w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji Lasów Państwowych; Nadleśniczy wyjaśnił, że Promocja ta polegała na propagowaniu szerokiej działalności Lasów Państwowych w celu prowadzenia prawidłowej gospodarki leśnej, hodowli i ochrony lasów z przesłanką edukacji społeczeństwa. Akcja promocyjna miała głównie na celu podniesienie świadomości właścicieli lasów prywatnych w zakresie zgodności utrzymywania i hodowli lasów z założeniami przyjętymi przez Lasy Państwowe. Podczas tych wydarzeń pracownicy nadleśnictwa rozdawali sadzonki drzew (w okresie wiosna-lato), udzielali informacji dotyczących sposobu sadzenia, odległości pomiędzy drzewami, wymagań środowiskowych, sposobu przygotowania gleby, metodach ochrony przed zwierzyną lub innych w odpowiedzi na pytania uczestników wydarzeń. Informowano o lokalizacji szkółek, w których można nabyć sadzonki. Na scenie w wydarzeniach odbywających się w plenerze udzielono informacji dotyczących sposób produkcji sadzonek, zabezpieczenia systemu korzeniowego oraz instruktażu sadzenia. Prowadzono kampanię informacyjną w zakresie możliwości skupu lasów przez Lasy Państwowe. Powyższe wydarzenia stanowiły również wstęp do obchodów 100 rocznicy powołania Lasów Państwowych, która przypada w 2024 r.;

- inicjatorem organizacji tych wydarzeń była Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych oraz Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Krakowie;

(akta kontroli: 1062-1191)

- w przypadku organizacji wydarzeń: Lasy Państwowe kołędują z Małą Armią Janosika, Lasy Państwowe kołędują z Golec Orkiestra, finału konkursu Poznajmy nasze lasy i ojczystą przyrodę, Leśny Dzień Dziecka w Rabce-Zdroju, Piknik Leśny – Przywitanie Lata zostały zawarte porozumienia bezpośrednio z CILP, a nie z RDLP w Krakowie; w powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że Inicjatorem wydarzenia pn. „Lasy Państwowe kołędują z Małą Armią Janosika” 15 stycznia 2023 r. oraz jego scenarzystami była Dyrekcja Generalna LP i Dyrekcja Regionalna LP w Krakowie, poczynając od maila z 29 grudnia 2022 r. Nadleśnictwo Nowy Targ realizowało jedynie przekazane informacje i koordynaty, w tym co do zawarcia porozumienia z CILP, a nie z RDLP Kraków (...). Odnośnie porozumień w sprawie organizacji wydarzeń: Finał Konkursu „Poznajmy nasze lasy i ojczystą przyrodę” (29 maj 2023 r.), „Leśny Dzień Dziecka w Rabce-Zdroju (1 czerwiec 2023 r.), „Piknik Leśny – Przywitanie Lata” (17 czerwiec 2023 r.) wyjaśniam, iż zgodnie z poleceniem zawartym w piśmie Dyrektora RDLP Kraków z 29 czerwca 2023 r. Zn. spr. EK.300.6.2023 do Nadleśnictw RDLP w Krakowie, powołującym się na pismo Dyrektora Generalnego LP do Dyrektorów Regionalnych LP z 27 czerwca 2023 r. Zn. spr. EG.073.1.2023, porozumienia te zawarto bezpośrednio z CILP, a nie z RDLP Kraków.

(akta kontroli: 866-868, 871-885)

– w kosztorysach działań promocyjnych (stanowiących załącznik nr 2 do zawartych porozumień z CILP) w przypadku wydarzeń: *Lasy Państwowe kołędują z Małą Armią Janosika*, *Lasy Państwowe kołędują z Golec Orkiestra*, *Zespół Śląsk łączy regiony* jako efekt ich realizacji wskazano jedynie na kultywowanie tradycji świątecznych, upowszechnianie polskich kolęd i pastorałek oraz promocja lokalnych zespołów artystycznych oraz rozwój świadomości kulturowej społeczeństwa, poprzez zapoznanie się z repertuarem jednego z najwybitniejszych zespołów regionalnych w Polsce (występ zaprezentuje obfitość i bogactwo kultury regionalnej, umożliwiając jej poznanie oraz zachęcając do dalszego odkrywania i krzewienia tradycyjnych form kultury).

(akta kontroli: 1062-1067, 1085-1092, 1129-1130)

W sprawie przeprowadzanych analiz potrzeb dotyczących promocji Lasów Państwowych, zrównoważonej gospodarki leśnej oraz edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa Nadleśniczy wyjaśnił, że podstawową potrzebą była rozporozsiona wśród lasów prywatnych struktura powierzchniowa lasów w zarządzie Nadleśnictwa. W mojej ocenie podniesienie świadomości właściwej opieki nad lasem wśród właścicieli prywatnych o pozytywnych efektach prowadzonej przez Nadleśnictwo gospodarki leśnej. Dostosowanie struktury lasów prywatnych do struktury lasów państwowych przyczynia się do uzyskania właściwej odporności drzewostanów przed czynnikami abiotycznymi i biotycznymi. Potrzeba stanowiła również zachętą do sadzenia lasów przez właścicieli nieużytków rolnych. Podnoszono również tematy o właściwościach drewna, jego odnawialności i zastosowania jako produktu ekologicznego. Obserwuje się zwiększenie zainteresowania skupem lasów przez Lasy Państwowe. Nadleśnictwo jest w trakcie realizacji procedur skupu lasu.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, wskazujących działania podejmowane w celu nabywania lasów należy zwrócić uwagę, że w 2022 r. Nadleśnictwo na podstawie art. 37 ustawy o lasach nabyło lasy, grunty przeznaczone do zalesienia lub inne grunty lub nieruchomości o łącznej powierzchni 2,3 ha wydając na ten cel 206,9 tys. zł, a w 2023 r. nabyło jedynie 0,17 ha wydając 16,5 tys. zł;

(akta kontroli: 866-876)

– w przypadku organizacji wydarzeń: *Piknik Leśny – Przywitanie Lata*, *XXXI Orawskie Lato* nie sporządzono kosztorysów oraz nie określono oczekiwanych efektów ich realizacji; w powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że w przypadku organizacji wydarzeń pn. „Piknik Leśny – Przywitanie Lata” oraz „XXXI Orawskie Lato” organizatorem wydarzenia, a zarazem wnioskującym o jego dofinansowanie był odpowiednio Burmistrz Miasta Nowy Targ oraz Pani (...), Dyrektor Orawskiego Centrum Kultury w Jabłonce i to na nich spoczywał obowiązek dostarczenia do CILP scenariuszy, wraz z kosztorysami planowanych wydarzeń. Nadleśnictwo Nowy Targ podpisało odrębne umowy, w których zawarło zobowiązania dotyczące świadczeń promocyjnych na rzecz Lasów Państwowych podczas wymienionych wydarzeń. Uprzejmie wskazuję, że osiągnięte zostały założone efekty promocyjne przedmiotowych wydarzeń. Wydarzenie pn. „XXXI Orawskie Lato” miała za zadanie promocję lasów państwowych, popularyzowanie wiedzy o wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej, wzrost świadomości przyrodniczej, promocję aktywnego spędzania czasu na wolnym powietrzu, przedstawianie funkcji lasu oraz atrakcyjności obszarów leśnych dla wypoczynku i rekreacji, budowanie społeczności zaangażowanej w dbanie o środowisko i ochronę przyrody, w tym lasów, prezentację sposobu oddziaływania przyrody na człowieka, w tym także w procesie twórczości artystycznej. Lasy Państwowe przygotowały leśne stoisko edukacyjno-promocyjne, które cieszyło się, bardzo dużym zainteresowaniem. Leśnicy prowadzili edukację leśną w sposób atrakcyjny szczególnie dla młodszych uczestników wydarzenia. Jednocześnie promowali działalność Lasów Państwowych. Rozdawane były również

materiały promocyjno-informacyjno-edukacyjne. Uczestnicy wydarzenia poznali przyrodnicze, społeczne i gospodarcze funkcje lasów w Polsce oraz zaznajomili się z zasadami wielofunkcyjnej gospodarki leśnej. Z kolei wydarzenie pn. „Piknik Leśny – Przywitanie Lata”, organizowane przez Wydział Kultury, Sportu i Promocji Urzędu Miasta Nowy Targ we współdziałaniu Nadleśnictwa Nowy Targ, połączono z promocją lasów w życiu codziennym człowieka. Celem Pikniku Leśnego była przede wszystkim promocja Szlaku Rowerowego Wokół Tatr oraz rezerwatu przyrody „Bór na Czerwonem” oraz całego ekosystemu leśnego. Dodatkową atrakcją były stoiska handlowe o tematyce promującej żywność z zasobów leśnych. Podczas Pikniku promowano faunę i florę oraz aktywne spędzanie czasu na łonie natury, które sprzyjają zdrowiu psychicznemu.

(akta kontroli: 871-884)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Na etapie weryfikacji wniosku Gminy Jabłonka, jak też sporządzania wniosku do Dyrektora RDLP w Krakowie dotyczącego dofinansowania przebudowy drogi K360682 w Jabłonce⁹⁴ w Nadleśnictwie nie podjęto rzetelnych działań zmierzających do zapewnienia, aby poniesione przez Lasy Państwowe ze środków funduszu leśnego nakłady umożliwiły zapewnienie dojazdu do oddziału 268 leśnictwa Stańcowa drogą spełniającą na całej długości parametry techniczne, umożliwiające przejazd pojazdów świadczących usługi na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej⁹⁵. Zapewnienie takiego dojazdu stanowiło okoliczność uzasadniającą dofinansowanie tej inwestycji.

W wyniku przeprowadzonych oględzin drogi gminnej K360682 w Jabłonce stwierdzono, że na początkowym odcinku drogi znajdował się obiekt mostowy położony nad ciekim wodnym Piekelnik. Nie został on wyremontowany w ramach przedmiotowej inwestycji, przez co w przebiegu przebudowanej drogi wystąpiła nieciągłość na odcinku stanowiącym długość tego obiektu. Dojazd dla większych pojazdów został zapewniony poprzez wąski bród, który w trakcie oględzin⁹⁶ był nieprzejezdny z uwagi na wysoki stan wody. Zgodnie z wyjaśnieniem Sekretarza Nadleśnictwa wjazd i wyjazd z brodu nie były przedmiotem remontu/przebudowy, a bród ten nie był dodatkowo utwardzany.

W powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że Obiekt mostowy znajdujący się w ciągu drogi K360682 nie został przez inwestora, którym była Gmina Jabłonka, przewidziany do przebudowy. Należy domniemywać, że powodem były względy finansowe i proceduralne, na które Nadleśnictwo nie miało wpływu. Jednakże znajdujący się w pobliżu mostu brodoprzejazd umożliwia (przy normalnych stanach wody) przejazd pojazdów świadczących usługi na rzecz prowadzenia gospodarki leśnej. Jak nadmieniał w trakcie wizji terenowej obiekt ten jest od lat wykorzystywany tak przez właścicieli gruntów i lasów prywatnych, jak i pojazdy związane z działalnością Nadleśnictwa. Gmina Jabłonka w piśmie z 13 lutego 2023 r. przedstawiła szczegółowo zakres planowanych do wykonania robót. Dane te są na etapie sporządzania wniosku do Dyrektora Generalnego porównywane z wymaganiami technicznymi dróg leśnych i podawane w szczegółowym uzasadnieniu wniosku.

⁹⁴ W kwocie nie większej niż 752 tys. zł - zgodnie z zapisami umowy nr S.363.3.2023 z 12 czerwca 2023 r.

⁹⁵ Określony w § 1 ust. 3 umowy.

⁹⁶ 5 stycznia 2024 r.

Weryfikację wykonuje pracownik sporządzający wniosek. Odbiór końcowy prac odbył się przy udziale pracownika Nadleśnictwa, a protokół odbioru zawiera dane o parametrach drogi.

(akta kontroli: 494-500, 597-619, 705-709)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zwraca uwagę, że pomimo wydatkowania środków z funduszu leśnego w kwocie 647,6 tys. zł realizacja inwestycji w zakresie przewidzianym przez Gminę Jabłonka nie zapewniła całorocznego, nieograniczonego dostępu do terenów leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo, w tym w szczególności z wykorzystaniem ciężkich pojazdów służących do transportu drewna.

2. Nadleśniczy w ramach współpracy z Dyrektorem CILP przy organizacji wydarzeń promocyjno-edukacyjnych takich jak: *Lasy Państwowe kolędują z Małą Armią Janosika* (99 359,40 zł brutto)⁹⁷; *Lasy Państwowe kolędują z Golec Orkiestra* (128 128,88 zł); *Zespół Śląsk łączy regiony* (201 207,63 zł); *Piknik Leśny – Przywitanie Łata* (98 400 zł); *XXXI Orawskie Łato* (61 500 zł); dwóch imprez *XXI Święto Borówki* (61 346,57 zł oraz 3 690 zł); dwóch pikników *Drewno surowiec wszechczasów* (117 494,63 zł) nie podjął rzetelnych działań na rzecz weryfikacji celowości ich organizacji oraz zasadności poniesienia przewidywanych kosztów. Pomimo tego, że celem zawartych porozumień z dyrektorem CILP była promocja zrównoważonej gospodarki leśnej, to w Nadleśnictwie nie podjęto żadnych działań w zakresie określenia potrzeb upowszechniania w społeczeństwie wiedzy dotyczącej prowadzonej przez Lasy Państwowe gospodarki leśnej, jak też określenia mierników realizacji celów będących miarą skuteczności działań promocyjno-edukacyjnych. W konsekwencji nie planowano i nie mierzono efektów oddziaływania tych wydarzeń na zmiany postaw i zachowań wśród docelowej grupy odbiorców. Nie zweryfikowano też, czy działania w tym zakresie były podejmowane przez CILP. W Nadleśnictwie ograniczano się do akceptacji wnioskowanej propozycji podjęcia współpracy formułowanej przez przedstawicieli Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych lub CILP, a następnie sporządzania wniosków o przyznanie dodatkowych środków na działania promocyjne oraz zawierania porozumień z jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych. W konsekwencji Nadleśniczy zaakceptował zakres (w tym program/scenariusz) oraz koszty organizacji tych wydarzeń, a następnie zawierał umowy z wykonawcami usług⁹⁸ lub partnerami⁹⁹ związanych z organizacją wydarzeń na warunkach określonych przez przedstawicieli Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych lub CILP oraz podmioty, które zostały zaangażowane w te wydarzenia, a na których wybór miał ograniczony wpływ lub takiego wpływu w rzeczywistości nie miał.

W powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że *Inicjatorem wydarzenia pn. „Lasy Państwowe kolędują z Małą Armią Janosika” 15 stycznia 2023 r. oraz jego scenarzystami była Dyrekcja Generalna LP i Dyrekcja Regionalna LP w Krakowie, poczynając od maila z 29 grudnia 2022 r. (...) inicjatorem wydarzenia pn. „Lasy Państwowe kolędują z Golec Orkiestra” była Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w Warszawie, co dokumentują cztery maile z 2 stycznia 2023 r. z Wydziału Komunikacji Społecznej DGLP w Warszawie, (...) w telefonicznej*

⁹⁷ Faktura nr 230110043 z 31 stycznia 2023 r.

⁹⁸ Przykładowo: umowa Z.0610.7.2.2022 z 15 stycznia 2023 r. zawarta ze Stowarzyszeniem Mała Armia Janosika na kwotę 60,5 tys. zł netto; umowa Z.0610.1.2.2023 z 19 stycznia 2023 r. zawarta z „Golec Fabryka” sp. komandytowa na kwotę 60 tys. zł netto; umowa DIK.411.1.37.2023 z 12 maja 2023 r. zawarta z Zespołem Pieśni i Tańca „Śląsk” im. Stanisława Hadyny na kwotę 120 tys. zł brutto.

⁹⁹ Przykładowo: umowa nr NE.271.1.2023 z 31 lipca 2023 r. z Gminą Miasto Nowy Targ na kwotę 80 tys. zł netto; umowa nr NE.271.3.2023 z 6 września 2023 r. zawarta z Orawskim Centrum Kultury w Jablonce na kwotę 50 tys. zł netto.

rozmowie (...) przekazał Zastępcy Nadleśniczego, iż zleca Nadleśnictwu Nowy Targ organizację tego wydarzenia przy nadzorze RDLP Kraków i finansowaniu przez CILP. Jako współorganizatorów wydarzenia wskazał oprócz DGLP nadto Ministerstwo Klimatu i Środowiska oraz Urząd Miasta Nowy Targ. Na bazie telefonicznych informacji Nadleśnictwo sporządziło scenariusz oraz kosztorys wydarzenia i 16 stycznia, za pośrednictwem RDLP pismem Zn. spr. Z.0610.1.2023 wystąpiło do DGLP w sprawie finansowania. W dniu 18 stycznia 2023 r. Dyrektor Generalny LP zaaprobował kosztorys wydarzenia i jego sfinansowanie z CILP (...) Inicjatorem wydarzenia pn. „Zespół Śląsk łączy regiony” 11 czerwca 2023 r. oraz porozumienia w tej sprawie z CILP była Dyrekcja Generalna LP, Dyrekcja Regionalna LP w Krakowie oraz CILP. Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych w kontakcie z Dyrektorem Zespołu Śląsk (...) poczyniła starania celem rezerwacji terminu występu Zespołu Śląsk 11.06.2023 r. W ramach podległości służbowej Nadleśnictwo Nowy Targ nie uczestniczyło w jakichkolwiek ustaleniach w tym zakresie, ani nie otrzymało pisemnej korespondencji z tych ustaleń. Informacje zostały przekazane Nadleśnictwu Nowy Targ drogą mailową 01.03.2023 r. za pośrednictwem Pani (...), pracownika obsługi Zespołu Śląsk, oraz 09.03.2023 r. za pośrednictwem Pani (...) z RDLP w Krakowie. Wniosek o sfinansowanie tego wydarzenia został przesłany do Dyrekcji Regionalnego LP w Krakowie 9.03.2023 r. Regionalna Dyrekcja LP pismem z 27.04.2023 r. poinformowała o pozytywnym wyniku końcowej weryfikacji wniosku i przyznaniu przez CILP środków finansowych na realizację wydarzenia pn. „Zespół Śląsk łączy regiony” (...) Wydarzenia pn. „Piknik Leśny – Przywitanie Lata” (17 czerwiec 2023 r.), „XXXI Orawskie Lato” (14-16 lipiec 2023 r.), „XXI Święta Borówki w 100-lecie Lasów Państwowych” (30 lipiec 2023 r.) oraz „Drewno surowiec wszechczasów” (6 sierpień 2023 r. w Rabce-Zdrój oraz 13 sierpnia 2023 r. w Szaflarach), były propozycjami Nadleśnictwa Nowy Targ oraz miejscowych urzędów gmin, przedstawionymi w odpowiedzi na inicjatywę Dyrekcji Generalnej LP zawartą w pismach z 15 oraz 20 lutego 2023 r. Dodatkowo wyjaśnił, że Efekty realizacji wydarzeń pn. „Lasy Państwowe kolędują z Małą Armią Janosika”, „Lasy Państwowe kolędują z Golec Orkiestra” oraz „Zespół Śląsk łączy regiony” w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji Lasów Państwowych zostały określone we wnioskach o przyznanie dodatkowych środków, a sam fakt organizacji wydarzeń przez Lasy Państwowe związany był z obecnością leśników przekazujących wiedzę na stoisku edukacyjno-promocyjnym. Wobec ogromnego zainteresowania wydarzeniem, wykorzystano je do budowania świadomości społecznej na temat produkcyjnej oraz pozaprodukcyjnej funkcji lasów. Przykładowo wskazuję, że w piśmie Nadleśnictwa do Dyrektora Regionalnego LP w Krakowie z 3 stycznia 2023 r. Zn. spr. Z.0610.7.2022 wskazano, iż celem organizacji przedmiotowego wydarzenia jest: szeroko pojęta promocja Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe jako organizacji prowadzącej zrównoważoną gospodarkę leśną, dbającą przy tym o stan zarządzanych terenów, tj. o zachowanie walorów kulturowych przyrodniczych i krajobrazowych. Natomiast w piśmie Nadleśnictwa do Dyrektora Generalnego LP za pośrednictwem Dyrektora Regionalnego LP 16 stycznia 2023 r. Zn. spr. Z.0610.1.2023 wskazano: Dzięki dofinansowaniu przyznanemu przez Pana Dyrektora na organizację podobnej inicjatywy – kolędowania z największą kapelą góralską w Polsce – rozpoznaliśmy ogromne, społeczne zapotrzebowanie na organizację wydarzeń promujących lokalną kulturę i tradycję, w którą na stałe wpisane są lasy, ich otoczenie oraz pożytki z nich płynące, obecnie realizowane dzięki zrównoważonej gospodarce leśnej prowadzonej przez Lasy Państwowe. Leśnicy z Nadleśnictwa Nowy Targ, świadomi tego dziedzictwa, od zawsze chętnie angażowali się w dbałość o pamięć i dziedzictwo regionu, utrzymując dzięki temu bardzo dobre stosunki z lokalnymi społecznościami. Dalej wskazano również, że wydarzenie pozwoli podkreślić społeczne

zaangażowanie Lasów Państwowych w promocję kultury i tradycji regionu, tym samym promując odpowiedzialną rolę, jaką pełnią leśnicy opiekując się dobrem narodowym, jakim są lasy i skoncentrowana wokół nich społeczność. Wszystkie założone w scenariuszu działania w zakresie edukacji przyrodniczo-leśnej społeczeństwa i promocji Lasów Państwowych zostały zrealizowane podczas tych wydarzeń i zdaniem Nadleśnictwa uzyskano zakładane efekty ich realizacji.

(akta kontroli: 866-868, 871-1199)

Zdaniem Najwyższej Izby Kontroli finansowanie tego typu przedsięwzięć powinno wiązać się z uprzednią analizą potrzeb ich prowadzenia oraz potencjalnych efektów takich działań. Brak określenia takich potrzeb, jak również zasad weryfikacji skuteczności i efektywności podejmowanych działań należy uznać za postępowanie nierzetelne.

3. W przypadku wydarzeń *Piknik Leśny – Przywitanie Lata*¹⁰⁰, *Święto Pasterskie*¹⁰¹, *XXXI Orawskie Lato*¹⁰², *Święto Borówki*¹⁰³ porozumienia z CLIP dotyczące organizacji tych wydarzeń zostały zawarte dopiero po tych wydarzeniach. Tym samym brak było podstaw prawnych do ich organizacji przez kontrolowaną jednostkę.

W powyższej sprawie Nadleśniczy wyjaśnił, że wydarzenie „*Piknik Leśny – Przywitanie Lata*”, „*Święto Pasterskie*”, „*Święto Borówki*” oraz „*XXXI Orawskie Lato*”: *zorganizowano na podstawie art. 35 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 33 ust. 3 pkt 3 oraz art. 34 pkt 2c ustawy o lasach (...), wykonując inicjatywy i nadzorcze koordynaty pisemne Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych i podległego Centrum Informacyjnego Lasów Państwowych oraz Dyrektora Regionalnego Lasów Państwowych w Krakowie.*

(akta kontroli: 871-1061)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zwraca uwagę, że wskazane przepisy odnoszą się do inicjowania, organizowania oraz koordynacji przedsięwzięcia na rzecz ochrony lasów, racjonalnej gospodarki leśnej i rozwoju leśnictwa (Dyrektor Generalny Lasów Państwowych) oraz inicjowania, koordynacji oraz nadzorowania działalności nadleśniczych i kierowników jednostek organizacyjnych o zasięgu regionalnym (Dyrektor RDLP w Krakowie). Żaden z tych przepisów nie stanowi podstawy do organizacji wydarzeń nie związanych z prowadzoną samodzielnie przez Nadleśniczego gospodarki leśnej, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy o lasach.

OCENA CZĄSTKOWA

W Nadleśnictwie rzetelnie realizowano zadania dotyczące dofinansowania lokalnych inwestycji i remontów infrastruktury drogowej, określone w zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych *w sprawie realizacji w Lasach Państwowych wspólnych przedsięwzięć drogowych, mających związek z gospodarką leśną*. W jednym przypadku, zrealizowana z wykorzystaniem środków funduszu leśnego inwestycja drogowa, nie zapewniła jednak nieograniczonego dostępu do terenów leśnych zarządzanych przez Nadleśnictwo.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia zaniechanie podjęcia działań na rzecz weryfikacji celowości organizacji w 2023 r. wydarzeń o charakterze promocyjno-edukacyjnym, na które w ramach współpracy z jednostkami organizacyjnymi Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe przeznaczono ponad 770 tys. zł.

¹⁰⁰ Wydarzenie zostało zorganizowane 17 czerwca 2023 r. a porozumienie zawarto 20 lipca 2023 r.

¹⁰¹ Wydarzenie zostało zorganizowane 2 lipca 2023 r. a porozumienie zawarto 6 września 2023 r.

¹⁰² Wydarzenie zostało zorganizowane 14-16 lipca 2023 r. a porozumienie zawarto 4 września 2023 r.

¹⁰³ Wydarzenie zostało zorganizowane 30 lipca 2023 r. a porozumienie nr ZA.0291.1896.2023 zawarto 6 września 2023 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podejmowanie działań na rzecz weryfikacji celowości organizacji wydarzeń promocyjno-edukacyjnych współorganizowanych z CILP.
2. Wzmocnienie nadzoru na weryfikacją wniosków składanych przez jednostki samorządu terytorialnego, dotyczących wsparcia finansowego inwestycji i remontów dróg lokalnych.
3. Zapewnienie prowadzenia ksiąg obiektów budowlanych w sposób przewidziany w obowiązujących przepisach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Opolu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Opole, 12 kwietnia 2024 r.

Kontroler
Marcin Blajda
doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Opolu
Dyrektor

...../.....
podpis

...../.....
podpis

